

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare”
„Miercurea”, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chioreana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia”
„Cohalm”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”,
„Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”,
„Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșanu”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”,
„Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zlăgnea”.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VII.

Sibiu, 5 Februarie 1905.

Nr. 6.

Două probleme pentru băncile noastre.

I.

Nu mai încape nici o îndoială, că motivul principal, care ne-a determinat să înființăm băncile românești a fost și trebuie să fie și în viitor: îmbunătățirea stărei economice a poporului nostru. Sub egida acestui scop și-au început și-și continuă activitatea lor mai toate institutele noastre de credit. Cu toate acestea însă, dacă astăzi după treizeci și mai bine de ani de când lucrează ele pentru realizarea acestui scop — un timp deci destul de îndelungat — ne-am întreba la ce rezultate au ajuns în această privință, va trebui să recunoaștem, că în multe locuri lumea noastră românească nu prea este mulțămită, deoarece rezultatele obținute sunt relativ puține și nu în toate cazurile de valoare reală.

Și de ce?

Cauzele sunt multe. Intre toate însă în prima linie e a se socoti — credem noi — faptul, că băncile noastre au folosit acest timp de trei decenii aproape numai pentru consolidarea forțelor financiare proprii. Știut fiind, că un institut de bani numai atunci poate avea viitor și poate stă cu folos în serviciul intereselor economice ale poporului, când el însuș va fi tare și puternic, când trănicia lui va fi deplin întemeiată și asigurată, nu trebuie să ne mirăm, dacă băncile noastre tocmai ca să se întărească mai întâiu pe ele, ca apoi cu atât mai bine să poată stă în serviciul cauzei poporului, — ca ori și cari alte institute mici, — ca să-și asigure viitorul și existența au avut în vedere — cu puține excepțiuni — aproape numai interesele lor financiare.

S'au nizuit, în marginile legii, să-și plaseze și să-și fructifice capitalurile cât mai avantajios, să obțină rezultate cât mai mulțămitoare, fie pentru a retribui cât mai bine pe acționari, deponenți, etc., și în felul acesta să-și câștige încrederea publicului mare, fie pentru a-și augmenta fondurile de rezervă, cheazășia unui viitor sigur. Astfel în fața tendențelor de consolidare financiară proprie, interesele bine pricepute ale populațiunii noastre, care înainte de toate ar fi avut necezitate de un credit cât mai efin și în condițiuni cât mai favorabile, n'au putut fi luate totdeauna în considerare în măsură necesară și aceasta — repetăm încă odată — tocmai din cauza tendențelor de consolidare financiară proprie, cari reclamau venituri cât mai bune și mai sigure.

Astăzi însă pare c'am fi ajuns timpul, când am putea schimba fără teamă politica noastră de bancă de până acum, căci starea financiară a institutelor noastre de credit se prezintă în condițiuni destul de bunișoare. Astăzi credem sosit timpul, ca principiu călăuzitor în politica noastră de bancă să fie: credit cât mai efin, condițiuni cât mai favorabile poporului nostru chiar și atunci când ar trebui să renunțăm la o parte a câștigurilor noastre de până acum

Și noi credem, că această nouă direcție în politica noastră de bancă trebuie inaugurată cât mai îngrabă, atât în interesul propășirii economice a poporului nostru, cât și din motivul, că existența băncilor noastre — chiar și a acelor cari cred că ar mai avea lipsă de consolidarea financiară — poate fi asigurată și pe lângă venitele de până acum, fără a mai tinde la urcarea lor, cu deosebire dacă vor urmă o politică de administrație financiară prudentă, păstrând totdeauna un echilibru normal între afacerile pasive și cele active.

Dar numai creditul eftin și condițiunile favorabile încă nu vor fi suficiente pentru inaugurarea cu succes a noiei politici de bancă, căci deși eftinătatea creditului e o condiție fundamentală pentru înlesnirea activității economice, totuși chestiunea cea mai de căpetenie e *a ști întrebuința în mod rațional acest credit*. Astfel noi suntem de credința, că băncile noastre îndată ce s'ar decide pentru noua direcție în politica de bancă, paralel cu creditul eftin vor fi chemate să inițieze, ori să iee sub protectoratul lor o mișcare mai intenzivă și sistematică pentru a lumina mintea poporului nostru asupra modului cum au să fie folosite creditele.

Știm, că sub alte împrejurări și la alte popoare această chestiune e lăsată în grija școalei și a societății. Dar dacă la noi asemenea condițiuni lipsesc și nici nu sunt prospecte a le aveà, credem că — în lipsa altor factori — băncile noastre sunt cele dintâiu chierate să rezolveze această chestiune. Astfel în urma acestor împrejurări deosebite în cari ne aflăm, după părerea noastră *chestiunea creditului și a întrebuințării lui* este una dintre cele mai actuale probleme ce trebuie se preocupe cercurile conducătoare ale bancilor noastre.

Se naște acum întrebarea cum și prin ce mijloace vor puteà realizà această problemă? Răspundem, modalități se găsesc și sunt destule, când e interes și râvnă de a face bine. Mai potrivit însă credem, că s'ar puteà rezolvà această problemă — întru cât ar fi vorba numai de activitatea bancilor — pe două căi, cari să se întregească reciproc, anume prin o acțiune particulară a singuraticelor bănci și prin o acțiune comună a tuturor bancilor.

Ce ar puteà fi mai ușor și mai folositor decât ca oamenii pricepuți și bine pregătiți de pe la băncile noastre la timp potrivit să cutreere ținuturile din reionul lor de activitate, învățând și luminând poporul cu cuvântul asupra mării chestiuni a creditului și a întrebuințării lui. Acolo, unde astfel de oameni lipsesc, ar trebui angajați și ajutați alții, ori — poate — bună mână de ajutor ar puteà dà despărțămintele Asociațiunei noastre. Cercurile conducătoare ale bancilor noastre ar trebui să se pună în legătură cu aceste despărțăminte și împreună să aranjeze excursiuni cu prelegeri populare din această materie. Mai mult! În acțiunea lor n'ar trebui să se mărginească numai la rolul de propoveditori cu cuvântul ai învățăturilor despre credit și însemnătatea lui. Ar trebui să se transpună pe terenul faptelor. Ar trebui

luat comună de comună și cu preoții, cu învățătorii, cu fruntașii, cu întreg poporul să se discute și studieze chestiunile de interes economic, îmbunătățirile ce se pot face în singuraticile economii și dacă pedicile sunt lipsa de bani, ar trebui oferit credit și pe lângă credit și sfaturi și îndrumări folositoare. Și nici aci n'ar trebui să se oprească. Ar trebui să controleze, dacă creditele acordate de fapt au fost întrebuințate pentru scopurile destinate și în mod productiv, și să restrângă acordarea creditelor numai la acea clientelă, despre care se știe și sunt garanții, că le întrebuințează în mod rațional.

Câte ocazii de câștig nu trec pe lângă bietul țaran fără ca el să le poată prinde, fie din cauza lipsei de pricepere, fie din cauza sărăciei — înțelegem sărăcia de bani a sa. Dar oamenii ageri la minte și cu pricepere în cele economice cum sunt și trebuie să fie cei de pe la băncile noastre, le pot înțelege mai ușor și odată înțelese, n'ar trebui să întârzie un singur moment a se arătà în mijlocul poporului interesat să'l lumineze, să'l sfătuiască și să'l îndemne la acțiune. În fine cine ar puteà numără toate câte le-ar puteà face băncile noastre în această privință.

Mână în mână cu activitatea particulară a singuraticelor bănci, ar trebui pornită și o acțiune comună a tuturor bancilor. Și aceasta se va puteà face cu atât mai ușor cu cât legătura organică între băncile noastre există deja. Conferența directorilor bancilor române s'ar puteà ocupà foarte bine de chestiunea creditului și a întrebuințării acestuia din punct de vedere al intereselor poporului nostru. Nicăiri n'ar puteà fi discutată și studiată cu mai multă pricepere și cu mai multă cunoștință această chestiune ca aci. De sine se înțelege însă, că aci chestiunea ar fi studiată într'o formă mai generală și dintr'un punct de vedere mai înalt, avându-se în considerare interesele totalității. Astfel studiată în acest înțeles, chestiunea creditului ar puteà formà obiectul a o mulțime de alte chestiuni, cari de cari mai interesante și folositoare. Așa d. e. s'ar puteà asemăna relațiile și organizarea creditului populațiunei noastre cu a altor neamuri și din aceste comparații s'ar puteà face deducțiuni, cari ne-ar deschide mintea la multe lucruri nouă și bune.

Tot în aceasta mare întrunire a bancilor s'ar puteà da îndrumări și norme relativ la activitatea, ce ar aveà s'o desvoalte singuraticile noastre institute de credit în reionul lor de activitate, în ceea ce privește popularizarea chestiunii creditului și a întrebuințării lui. Pe de altă parte din experiențele

singuraticelor bănci s'ar putea întocmi studii de cel mai mare folos practic. Cu un cuvânt activitatea particulară a singuraticelor bănci s'ar putea întregi de minune cu activitatea comună a băncilor noastre și viceversa.

E în adevăr inexplicabil, că noi un popor cu o activitate financiar-economică — cel puțin la aparență — rațională de trei zecimi de ani, să n'avem nici o scriere poporală care să trateze importanta chestiune a creditului și întrebuițării acestuia.

Și cum că această chestiune e de cea mai mare importanță pentru noi, o dovedește și împrejurarea, că a fost relevată și de Secțiunea economică a Asociațiunii, atunci când a decis să publice concurs pentru o lucrare care să trateze despre rolul băncilor pentru înaintarea poporului și modul de a face țărănul bună întrebuințare de împrumuturile contractate. E bine, foarte bine că Secțiunea economică a Asociațiunii s'a gândit la o astfel de lucrare folositoare și de cea mai mare trebuință, dar va fi și mai bine, când și conferența băncilor se va ocupa de chestiunea creditului și întrebuițării acestuia, rezolvându-o în mod competent atât în interesul băncilor noastre cât și spre binele și spre propășirea economică a poporului nostru.

Care trebuie să fie a doua problemă de actualitate pentru băncile noastre, vom spune-o în Nr. viitor al acestei Reviste.

Votul membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere.

Pot vota membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere în chestiuni la cari sunt personal interesați, cum sunt d. ex. luarea spre știre a raportului direcțiunii și a comitetului de supraveghiere, aprobarea socotelilor de încheiere, votarea absolutului etc.?

Chestiunea aceasta este tratată într'un număr recent al unei foi de specialitate din țară în un articol mai lung, care fiind de interes și pentru cetitorii nostri îl reproducem în cele următoare. Eată, ce se zice în acel articol:

Adunarea generală este acel organ al societății, prin și în care totalitatea membrilor societății își exerciază drepturile societare. În adunarea generală se prezintă totalitatea acționarilor, ca un întreg organic; aci își află expresiune voința societății. Direcțiunea și comitetul de supraveghiere nu pot depăși limitele, ce i-le pune adunarea generală, deși față de a treia persoană o limitare contrară legii comerciale este numai în acel caz validă, când persoana respectivă a avut cunoștință de o astfel de limitare. Direcțiunea și comitetul de supraveghiere sunt organele societății; adunarea generală este modul și mijlocul prin care se exprimă voința societății. Direcțiunea și comitetul de supraveghiere sunt supuse voinței societății exprimate în adunarea

generală și în acest senz sunt subordonate adunării generale, față de care au să și dea samă și poartă responsabilitate.

Aceste premise să ne întorcem la chestiunea pusă, la rezolvarea căreia stau față în față punctul de vedere virtual cu cel practic.

Din punct de vedere virtual trebuie să se răspundă la întrebarea aceasta cu un hotărît nu.

Când adunarea generală examinează, desaproabă ori remunerează cu recunoștință și laudă activitatea direcțiunii (ori a comitetului de supraveghiere) simțul nostru estetic ne demandă, ca persoanele despre a căror activitate se tratează să nu concurgă cu votul lor la crearea deciziunii, fie aceea favorabilă ori nefavorabilă pentru dânșii.

Dar chiar și aci se poate face obiecțiunea, că doară membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere pot fi în mare majoritate, procedura lor poate fi de tot corectă, deci nu li-se poate lua în nume de rău, dacă prin votul lor împedecă ca o minoritate răutăcioasă să și valideze voința, contrară intereselor societății. În mod analog se pronunță poporul prin reprezentanții săi trimiși în parlament; au fost deja destule cazuri, că atunci când a fost pe tapet chestiunea de încredere, membrii guvernului au participat la votare. În parlament nu există nici o dispozițiune legală, care ar putea reține pe membrii guvernului dela votare, în caz când se tratează de propriul lor control, de responsabilitatea ori absolvirea lor.

Legea municipală (§ 50) în consonanță cu § 62 al legii referitoare la capitala țării enunță ca principiu general, că membrii comisiunii (adunării generale) au drept de vot și pot participa numai la pertractarea acelor afaceri, la cari nu sunt direct interesați. Legea municipală mai zice mai departe, că în caz când se tratează de controlarea, absolvirea ori suspendarea funcționarilor sau de pornirea unei cercetări disciplinare contra lor, membrii antistiei comunale nu pot participa la pertractare.

Iar legea municipală în consonanță cu legea comunală dispune, că celce este arândator al vreunui bun ori obiect municipal (comunal) ori stă cu municipiul (comuna) în vreo relație de contract, acela nu poate participa la pertractarea afacerilor referitoare la acele bunuri.

Legea municipală enunță pentru fiecare caz, că un atare participant (membru) al adunării generale nu poate concurge cu votul său la luarea concluzului, ba în capitală celce este arândatorul vreunui bun orășenesc preste tot nu poate fi membru al comisiunii.

Vedem deci, că față de corporațiunile, cari își exerciază drepturile autonome în adunarea generală, legea de fapt a creat dispozițiuni, cari împedecă pe cei interesați de a vota în adunarea generală.

Corporațiunea cea mai înaltă și care reprezintă cea mai mare putere, legislațiunea, nu cunoaște astfel de dispozițiuni, abstracțiune făcând de legea de incompatibilitate; în reprezentanța comunală sunt puse limite numai celorce au interese materiale și aceasta probabil fiindcă asupra acestora au să decidă încă alte două foruri.

Societățile pe acții însă trebuie privite și conziderate din alte puncte de vedere decât corporațiunile acestea. Societățile pe acții sunt asocierea capitalurilor, ele de regulă se creează în vederea interesului material.

Celce este mai interesat la societate, aceluia îi și compete un drept de ingerință mai mare asupra mersului afacerilor. Ținând cont tocmai de aceasta

natură a societăților pe acțiuni, este din punct de vedere practic cu totul imposibil a crea dispozițiuni, cari să excludă pe membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere dela votare, când se tratează de interesele lor ori de activitatea lor proprie.

Acționarii mai mari, cari reprezintă majoritatea adunării generale își aleg din sinul lor organele executive ale societății; direcțiunea societății adeseori întrunește în sine majoritatea adunării generale. Fiind deci vorba d. ex. de absolvirea direcțiunii, majoritatea s'ar extrada simplu pe sine minorității, în caz când s'ar abține dela votare.

După stările de drept actuale, membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere nu pot fi lipsiți de dreptul lor de vot când se tratează de aprobarea socotelilor de încheiere și de votarea absolutoriului. Conform legii comerciale în adunarea generală constituantă fiecare acție subscrisă are un vot. Prin urmare la luarea hotărârilor adunării generale vor participa cu voturile lor și persoane, cari ca fondatori sau pe baza miselor lor în natură ori a avantajilor, ce li-s'au asigurat sunt interesați în cauză. Deja de aci se poate vedea că actuala praxă este cea singură corectă și că orice restricțiune ori dispozițiune, care în anumite cazuri ar exclude pe membrii direcțiunii ori ai comitetului de supraveghiere dela discuțiune și vot, ar servi cel mult ca indemn pentru eludarea legii și pentru punerea în activitate de acționari fictivi (Strohman-i); o astfel de dispozițiune ar împedea mai departe fondarea de societăți dealtcum de tot reale și de mare importanță economică, iar fondarea de societăți familiare pe acții ar face-o deadreptul imposibilă.

LEGISLAȚIUNE.

Nou proiect de lege pentru organizarea pomăritului. Cu toate că în anul 1894 s'a adus legea ca în fiecare comună să se înființeze câte o școală de pomi, numărul acestor școli este astăzi foarte neînsemnat, iar calitatea lor nu se poate mai necorespunzătoare. Această stare de lucru a indemnât pe ministrul de agricultură Béla Tallián să organizeze chestiunea pomăritului pe alte baze și cu alți factori. Anume în locul școlărilor comunale de pomi se va înființa câte o școală cercuală în fiecare cerc pretorial, pusă sub conducerea oamenilor specialiști. Dela această organizare se speră un avânt pe terenul pomăritului. Proiectul de lege se va înainta în timp apropiat dietei.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 3 Februarie 1905.

Ultimo a trecut fără nici o greutate și fără a provoca în piața internă de bani cereri mai mari, cari de altcum s'ar fi putut satisface cu ușurință, dispunând băncile pretutindenea de mijloace abundante. Discountul din motivul acesta a și rămas aproape staționar. Cambii vieneze de prima bonitate s'au discountat până la $3\frac{1}{16}\%$, iar cambii de portfoliu dela $3\frac{3}{4}\%$ — $4\frac{1}{2}\%$. Cambiile morilor din contră s'au putut plasa cu $3\frac{3}{8}\%$ — $3\frac{7}{16}\%$.

Ce privește piața externă de bani Berlinul dispune de numărare abundanță, discountul privat s'a redus la $2\frac{3}{8}\%$, iar în piața deschisă se oferă banii cu $2\frac{5}{8}\%$ — $2\frac{3}{4}\%$. În Londra discountul privat a fost de $2\frac{1}{2}\%$, iar în Paris $2\frac{9}{16}\%$.

AGRICULTURA.

Valorizarea mierii. În sinul reuniunii de stupărit regnicolare s'a constituit un comitet în scopul valorizării mierii. Ministrul de agricultură a hotărât să sprijinească acest comitet, punându-i la dispoziție o sumă mai considerabilă, care să fie dată ca anticipațiune pentru trebuințele stuparilor. Cu conducerea împărțirii ajutoarelor a fost încredințat consilierul ministerial Márton.

Amintim, că în urma celor mai recente date adunate de învățătorii ambulanti de stupărit se găsesc stupi în 12,221 comune, și anume 206,736 stupi în coșnițe așa numite mobile și 355,130 în coșnițe imobile (de sistem vechiu) în total 561,866 stupi. S'au produs 29,971 m. m. miere și 1927 m. m. ceară în valoare de 9.9 mil.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Rugare. On. direcțiuni ale institutelor noastre de bani sunt rugate să binevoiască a ne transpune imediat după încheiere câte un exemplar al bilanțului și contului lor de profit și pierdere pro anul de gestiune 1904.

Redacțiunea.

„Agricola“, bancă de credit, ca soc. pe acțiuni în Lugos. Acest institut s'a fondat în anul 1903 cu un capital social de K 200,000.— din care s'au vărsat până la 31 Decembrie 1904 K 143,915.51. Primul an de gestiune se încheie cu active totale de K 548,559.83, dintre cari cele mai însemnate sunt Escontul cambial cu K 245,835.—. Cambiile cu acop. hip. cu K 139,760.— și Imprum. hipot. cu K 93,667.—. Dintre pasive Depozitele spre fructificare se prezintă deja în primul an de gestiune cu considerabila sumă de K 142,689.—, dar și Reescontul cu însemnata cifră de K 188,290.—, cam mult pentru început. Venitul brut realizat a fost de K 30,132.—, iar cel net de K 10,092.—, ceea ce corespunde la o rentabilitate de 6.31% a capitalului vărsat. Adunarea generală este convocată pe 12 Faur a. c. când se va alege și întreg comitetul de supraveghiere.

„Corvineana“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Hunedoara. Institutul acesta a continuat și în anul 1904 a înainta pe calea progresului, încheindu-și bilanțul cu active de circa K 90,000.— mai mari decât în 1903 (starea K 645,470.—) și cu un profit net de K 18,400.— față de K 15,240.— în anul precedent. Cea mai însemnată poziție a activelor a rămas Escontul, care se cifrează cu K 555,186.—, arătând o creștere de circa K 77,629.— față de 1903. Asemenea s'au sporit Imprumaturile pe obligațiuni dela K 29,455.— la K 46,009.—. Realitățile se prezintă cu K 37,000.— și au arătat în 1904 o rentabilitate de aproape 10.50% . Dintre pasive au crescut Rezer-

vele dela K 59,094.— la K 65 056.—, iar Depozitele spre fructificare cu K 73,764.— la K 450,178.—. Reescontul a fost și în 1904 neînsemnat, d'abia K 27,783.—. Interesele tranzitoare anticipate sunt prezentate cu K 14,051.— (în 1903 cu K 6392.—). Efecte publice n'are institutul acesta de loc. Venitul brut de K 64,444.— este cu circa K 9000.— mai mare decât în 1903. Adunarea generală este convocată pe 12 Februarie a. c.

*

„Economia“, cassă de împrumut și păstrare, soc. pe acțiuni în Cohalm. În al doilea an de gestiune 1904, institutul acesta a luat un avânt îmbucurător, atât în ramii de operațiune activi, cât și în cei pasivi. Activele totale au crescut cu considerabila sumă de K 141,227.— la K 249,498.—, anume: Escontul cu circa K 78,000.— la K 127,693.—; Împrumuturi hipotecare dela K 31,705.— la K 68,548.—. Impr. pe obligat. cu circa K 20,000.— la K 35,060.— Capitalul social de K 65,000.— este acum deplin vărsat. O creștere considerabilă și care denotă totodată încrederea de care se bucură tinărul institut în ținutul în care operează, arată Depozitele spre fructificare. Această poziție s'a sporit cu rotund K 90,000.— la K 130,440.—; în urma acestei creșteri însemnate a Depozitelor a și uzat „Economia“ numai în măsură mică de Reescont, care se cifrează d'abia cu K 44,150.—. Fondul de rezervă se prezintă până acum cu neînsemnata sumă de K 310.61 și se va dota probabil din venitul anului 1904 cu o sumă mai însemnată. Venitul brut se cifrează cu K 13,727.— (în 1903 K 5877.35) din care detragând diferitele cheltuieli în sumă de K 11,439.— a rezultat un beneficiu net de K 5415.80 cu K 2288.— mai mare decât în 1903. Adunarea generală a acestui institut este convocată pe 19 Faur a. c.

*

„Nera“, cassă de păstrare, soc. pe acțiuni în Bozovicu. În anul 1904 afacerile acestui institut au luat un avânt însemnat, bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1904 arată active totale de K 620,183.— cu circa K 135,000.— mai mari decât în 1903. Aceasta creștere provine din creșterea considerabilă a Escontului, dela K 431,936.— la K 564,679.—, din care sumă preste K 400,000.— sunt Cambii cu acop. ipot. Realitățile arată o creștere de circa K 4000.— la K 38,745.—. Dintre pasive arată o frumoasă creștere de rotund K 9000.— Rezervele, cari se cifrează cu K 18,931.— și aproape s'au duplicat față de 1903, și aceasta în urma dotării extraordinare a acestor fonduri din profitul an. 1903. Cu dotațiunea an. curent Rezervele se vor urcă la K 24,804.—. Reescontul, cu toată dezvoltarea considerabilă a Escontului arată numai o creștere de rotund K 50,000.— (starea K 290,137). Depozitele spre fructificare s'au sporit dela K 109,025.— la K 165,410.—, va să zică cu rotund K 56,385.—, asemenea Creditorii cu K 12,000.— la K 12,725.—. Profitul net realizat în sumă de K 21,963.50 este cu K 5908.— mai mare decât în 1903, iar venitul brut arată o creștere de K 9160.— (starea K 47,952.—). Revirementul total al anului 1904 a fost K 5,741,475.— (în 1903 K 5,003,226.—). Adunarea generală a fost convocată pe 30 Ianuarie 1905; la ordinea zilei a fost și alegerea comitetului de supraveghiere.

Propunerea direcțiunii pentru distribuirea profitului net realizat este următoarea: 8% după capitalul social ca dividendă acționarilor K 7200.—, fondului de rezervă K 5873.17, 18% tantiema direcțiunii, co-

mitetului de suprav. și a funcționarilor K 2987.26, fondului special de rezervă K 800.—, fondului de penziuni K 300.—, fondului de binefaceri și ajutoare K 900.—, remunerațiuni și viaticul comitetului de supraveghiere K 400.—, remunerațiunile funcționarilor, diurniștilor și servitorilor K 800.—, fondului de amortizare pentru casă K 1300.—, pentru scopuri culturale la dizpoziția direcțiunii K 500.—, speșele de călătorie a direcțiunii (membri esteri) și remunerarea comisarilor de zi K 804.07, restul să se transpună pe anul viitor, K 100.—.

*

„Plugarul“, institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Săcădate și-a convocată a VI-a adunare generală ordinară pe 23 Faur a. c., când între altele va fi a se hotărâ și ridicarea capitalului social la K 20,000.—, a se alege direcțiunea pe un nou period de 3 ani și fixarea salarelor.

Bilanțul pro 1904 se încheie cu active totale de K 113,056.— față de K 82,702 în 1903 și un profit net de K 3279.94 față de K 3063.86 în anul precedent. Ramul principal de afaceri este Escontul, care se cifrează cu K 110,139 (în 1903 K 80,742). Dintre pasive au crescut Rezervele dela K 4000.— la K 5000.— ajungând maximalul statutar. Depozitele spre fructificare sunt în creștere față de 1903 cu circa K 12,700 și se prezintă cu K 57,884. Venitul brut de K 8149 este cu circa K 1500 mai mare decât în 1903.

*

„Ulpiana“, institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Grădiște. Bilanțul pe al XIV-lea an de gestiune al acestui institut, încheiat cu 31 Decembrie a. c. prezintă active totale de K 100,600.— față de K 94,311.— în 1903 și un profit net de K 4,792.— cu K 1443.— mai mare decât în anul precedent. Escontul s'a sporit cu circa K 6000.— la K 92,829.— și Realitățile dela K 2,188.— la K 2,636.—. Capitalul social se prezintă cu K 38,500.—, numai cu K 100.— mai mare decât la finea anului 1903, ceea ce dovedește că vărsămintele asupra acțiunilor de a II-a emisiune se fac cam încet. Rezervele arată o creștere dela K 12,060.— la K 12,407.—. Depozitele spre fructificare în loc de a spori s'au redus dela K 7304.— la K 7231.—. Reescontul din contră este cu circa K 4500.— mai mare decât în 1903 (starea K 36,001.—). Indicarea numelui creditorilor în bilanț este de prisos, este de ajuns dacă se arată exact suma Reescontului. Venitul brut se cifrează cu K 12,663.— și a rămas aproape staționar, ca și în anul trecut; aci este de observat, că pe lângă interese de K 7568.— institutul acesta mai are și proviziuni în sumă de K 4146.— (!)

Atât în „Bilanț“ cât și în Contul Profit și Perdere occură expresiunea „descriere“, care ar fi bine să se înlocuiască pe viitor cu mai uzitata și corectă: „amortizare“.

*

Din registrul firmelor. „Fortuna“ în Rodna-veche. Șters: Reiter Simon. — Inregistrat: Dr. Andreiu Monda.

*

Adunări generale au ținut resp. convocat următoarele bănci românești și anume:

- 21 Ianuarie a. c. „Banca populară“, Dej.
- 23 Ianuarie a. c. „Șoimușana“, Șoimuș.
- 30 Ianuarie a. c. „Nera“, Bozovicu.
- 4 Faur a. c. „Patria“, Blaj.
- 6 Faur a. c. „Țibleșana“, Caianul-mic.
- 7 Faur a. c. „Ulpiana“, Grădiște.

- 9 Faur a. c. „Racoțana“, Șeica-mare.
 12 Faur a. c. „Voileana“, Voila.
 16 Februarie a. c. „Sentinela“, Satul-nou.
 „Agricola“, Lugos.
 „Corvineana“, Hunedoara.
 19 Faur a. c. „Cugioreana“, Cugir.
 „Economia“, Cohalm.
 19 ev. 26 Februarie a. c. „Zărândeana“, Băița.
 21 Faur a. c. „Sătmăreana“, Seini.
 23 Februarie a. c. „Plugariul“, Săcădate.
 25 Februarie a. c. „Bihoreana“, Oradea-mare.
 26 Faur a. c. „Cassa de păstr.“, Sasca-mont.
 „Cordăna“, Fofeldea.
 2 Martie a. c. „Timișana“, Timișoara.
 9 Martie a. c. „Doina“, Cămpeni.
 „Steaua“, Român-Petre.
 20 Martie a. c. „Luceafărul“, Vârșeț.

CRONICA.

Starea monetelor de schimb (a bilonului).

Până la finele quart. IV al an. 1904 s'au bătut 3.840,630 piese à K 5; 60.004,752 piese à K 1; 18.000,000 coroane în piese à 20 f și 10 f; K 6.589,604·84 f în piese à 2 f și 1 f. În circulațiune s'au pus: 3.840,630 piese à K 5; 60.004,752 piese à K 1; 18.000,000 coroane în piese à 20 f și 10 f și K 4.734,322·94 în piese à 2 f și 1 f. În depozit au rămas la finele quartalului IV 1904: K 1.855,281·90 în piese à 2 f și 1 f.

*

Loteria de classă r. u. privilegiată, atât de cunoscută pretutindena prin numeroasele reclame, ce i-se fac din partea vânzătorilor de lozuri, face afaceri splendide. În 1904 a realizat la un capital social de K 3.600,000 (în 7200 acții à K 500) un profit net de K 1.495,208 (cu K 39,648 mai puțin decât în 1903), ceea ce corăspunde la o rentabilitate de 41²/₃% a capitalului social. Venitul brut realizat s'a cifrat cu K 5.034,026. Societatea a avut la finea anului 1903 active totale în sumă de K 7.120,256, din care cele mai principale poziții sunt: Efecte-cauțiune K 2.676,726—, Realități K 1.493,000— și Debitori (institute de bani) K 2.695.960—. Apoi un Fond de rezervă de K 900,000— și un Fond special de rezervă de K 1.047,499—. Arănda plătită statului este de K 2.662,000—, iar contribuțiile fac K 250 081—. Din profitul net al anului 1904 de K 1.496,208— s'a hotărât să se plătească acționarilor o dividendă de K 122— pro acție = 24·4%. În 1903 dividendă a fost K 125— și în 1902 K 118—.

*

Erată. Cuvântul „mare“, din alinea a treia, șirul penultim al articolului „Interesele restante și tranzitoare“ din Nr. nostru ultim, este a se înlocui cu „mic“.

Posta Redacțiunii.

Dlul I. M. în H. Vă mulțămim pentru atențiune; facem cuvenita rectificare.

SUMAR.

Două probleme pentru băncile noastre. — **Votul membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere.** — **Legislațiune:** Nou proiect de lege pentru organizarea pomăritului. — **Revista financiară:** Situațiunea. — **Agricultură:** Valorizarea mierii. — **Societăți financiare și comerciale:** Rugare. „Agricola“, „Corvineana“, „Economia“, „Nera“, „Plugariul“, „Ulpiana“. Din registrul firmelor.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 1 Februarie 1905.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
	Datoria publică comună.		
5	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov., 16% dare	100·45	100·80
5	„ „ arg. Ian., Iulie. 16% „	100·40	100·80
4	Lozuri d. a. 1854 à fl. 250— v. c. 20% „	—	—
5	„ „ 1860 à fl. 500— „ 20% „	—	158·75
5	„ „ 1860 à fl. 100— „ 20% „	—	190—
—	„ „ 1864 à fl. 100— „ 20% „	279—	280—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	119·70	120—
4	„ „ Cor.	100·50	100·50
3 ¹ / ₂	„ „ de invest.	91·95	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	118·75	118·90
4	„ „ Cor. „ „	98·45	98·70
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „ „ „	89·70	90·25
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. „ „	215—	215—
4	„ p. regul. Tisei sc. de dare	169·50	169—
4 ¹ / ₂	Oblig. de regalii croat-slav. „ „	102·70	102·50
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „	84·50	84—
4	Oblig. rurale croato-slavone	—	99·50
4	„ „ ungare	98·95	99·30
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	283·50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega	98·50	98·50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena	104·50	—
2	„ „ sêrbesti à 100 fr.	102—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	135·10	—
—	Impr. bulgar 1889	113·75	113—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	100·60	—
3	„ „ „ cu premii, 1880	318·50	—
4	Banca austro-ungară 40 ¹ / ₂ ani	101·50	101·50
4	„ „ 50 ani	—	101·90
4 ¹ / ₂	Banca comer. ung. Pesta	101·15	101·50
4 ¹ / ₂	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	108·35	108·75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 ¹ / ₂ ani	100·50	101—
4	„ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta	98—	99—
4	Inst. de credit fonciar ungar	100·20	100·15
3 ¹ / ₂	„ „ „ „ „ „ „ „	100·15	100·10
4 ¹ / ₂	Banca „hipotecară“ ungară	100·90	101·50
4	„ „ „ „ „ „ „ „	101·20	99·50
4	„ „ „ „ „ cu premii	280—	141·50
3 ⁹ / ₁₀	Banca hip. ung. cu premii	—	114—
5	Albina, Sibiu	—	102·50
4 ¹ / ₂	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.	—	102·50
4 ¹ / ₂	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.	—	101·75
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5—	23—	23·25
	Credit, à fl. 100—	437—	488—
	Clary, à fl. 40— v. c.	168—	—
	Buda, à fl. 40—	174—	178—
	Pálffy, à fl. 40—	182—	185—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	55·65	56—
	„ „ ungară, à fl. 5—	30·90	31—
	Rudolf, à fl. 10—	69—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.	226—	—
	Salzburg, à fl. 20—	81—	—
	St. Genois à fl. 40— v. c.	—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	543—	—
	Triest, à fl. 50—	—	—
	„Jó sziv“, à K. 4—	—	10·75
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung.	11·39	11·43
	„ c. reg.	11·38	11·33
	Napoleon'd'or (20 frci sau 8 fl. aur)	19·14	19·14
	20 Marce germ. aur	23·56	23·58
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2·54 ³ / ₄
	Bilete germ. 100 M.	117·60	117·67
	„ franc. 100 Fr.	—	95·90
	„ ital. 100 Lire	—	95·80
	Ruble, bilete, 100	254·25	—
	Lei românești, 100	—	94·60

Prețul per bucată

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 1 Februarie 1905.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde . .	19-35—20-05
" " Tisa	" " " " . .	19-65—20-35
" " Pesta	" " " " . .	19-55—20-15
" " Alba-reg.	" " " " . .	19-55—20-05
" " Bacica	" " " " . .	19-45—20-05
Secară	" " " " . .	14-40—15—
Orz	" " " " . .	14-05—14-65
Ovės	" " " " . .	13-65—14-50
Porumb	" " " " . .	15-40—15-80
Rapiță	" " " " . .	— — — —
Untură de porc B.-Pesta	" " " " . .	127—
Slănină (clisă)	" " " " . .	103—107—

Bursa de București.

Cursul din 1 Februarie 1905.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	102 $\frac{1}{2}$
" " 1892 5%	" "	101
" " 274 mil. 4%	" "	93 $\frac{3}{4}$
" " 1898 4%	" "	91
Fonciare rurale 5%	" "	101 $\frac{1}{2}$
" " 4%	" "	92 $\frac{5}{8}$
Scris. fonc. urb. București 5%	" "	92 $\frac{3}{4}$
" " Iași	" "	88 $\frac{1}{4}$

„SENTINELA“

instituit de economii și credit ca soc. pe acții în Satul-nou.

CONVOCARE.

P. T. acționari dela „Sentinela“ instituit de economii și credit ca soc. pe acții, se invită prin aceasta la a

IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Satul nou în 16 Februarie n. 1905 în localul institutului la 12 oare a. m.

Ordinea zilei:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
3. Stabilirea bilanțului.
4. Absolutorul direcțiunii și al comitetului de suprav.
5. Impărțirea profitului curat și fixarea dividendelor.
6. Alegerea unui membru de direcțiune.
7. Raportul despre modificarea regulamentului intern.
8. Propunerea direcțiunii pentru ridicarea capitalului prin emisiune nouă de acții și eventual și prin fuzionarea altor institute de bani cu „Sentinela“.

La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari sunt trecuți cu 6 luni mai înainte în registrul de acții și își depun acțiile cu cupoanele cu o zi mai înainte la cassa institutului și la „Steaua“ instituit de economii și credit în Román-Petre.

Dacă numărul acționarilor și al acțiilor depuse, nu vor fi de ajuns pentru decisiuni valide, se ține adunarea generală în 24 Februarie n. 1905 la locul și oara indicată conform §-lui 22 din statute.

Satul-nou (Réva-Ujfalu) în 26 Ianuarie 1905.

Direcțiunea.

„ZĂRÂNDEANA“
instituit de credit și de economii în Băița.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Zărândeana“ sunt invitați la

a VII-a adunare generală ordinară

ce se va ține la 19 eventual 26 Februarie st. n. a. c. în localul institutului la oarele 2 p. m.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
2. Esmiterea unei comisiuni de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
3. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderilor și rezultatul gestiunii anului 1904.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Decisiune asupra contului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere și darea absolutoriului.
6. Decisiune asupra împărțirii profitului curat.
7. Eventuale propuneri în sensul §-ului 26 lit. g) din statute.
8. Esmiterea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor recerți adunarea se va ține în sensul §-ului 23 în 26 Februarie st. n. a. c. la locul și timpul indicat. Domnii acționari cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune la cassa institutului acțiile și documentele de plenipotență cel mult până la 18 Februarie 1905. Acțiunile se pot depune și la cassa societății „Crișana“ în Brad, și reversele sunt a se înainta până la datul indicat.

Băița, la 16 Ianuarie 1905.

Dr. Ioan Radu m. p.
președinte.George Draganu m. p.
diriginte.

„Cassa de păstrare“ soc. pe acții în Sasca-montană.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de practicant la cassa de păstrare soc. pe acții în Sasca-montană (Szászkabánya), se publică concurs cu termen de 17 Februarie st. n. 1905, cu salariu anual de K 720.—.

Reflectanții au a-și trimite recursurile provăzute cu documente despre absolvirea școalelor comerciale și despre aplicarea de până aici.

Sasca-montană (Szászkabánya) la 23 Ianuarie 1905.

Nr. 9 (2—2)

Direcțiunea.

„TIMIȘIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Timișoara.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Timișiana“, societate pe acții în Timișoara se convoacă și sunt rugați a participa la

a XX-a adunare generală ordinară

care se va ține în 2 Martie a. c. st. n. la ora 9 a. m. în sala direcțiunii.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea anului 1904.
2. Raportul comitetului de reviziune.
3. Concluz asupra rapoartelor de sub 1 și 2.
4. Concluz asupra bilanțului despre gestiunea anului 1904.
5. Concluz asupra împărțirii venitului curat.
6. Darea absolutoriului direcțiunii și comitetului de reviziune pe anul 1904.
7. Aprobarea definitivă a regulamentului de serviciu pus în praxă în mod provizor.
8. A decide înființarea unei filiale.
9. Fixarea marcei de prezență (§. 51).
10. A decide vânzarea și sub prețul de cumpărare a casei noastre din Timișoara-Cetate.
11. A vota contribuția de K 10,000— pentru înființarea episcopiei gr.-or. română din Timișoara.
12. Alegerea președintelui institutului.
13. Eventuale propuneri ivinde în sensul §-lui 22 lit. h) din statutele institutului.

Timișoara, 30 Ianuarie 1905.

Direcțiunea.

Dispozițiuni statutare: Vot deciziv în adunarea generală au numai acei acționari, cari înainte de deschiderea ședinței depun la cassa institutului acțiunile lor transcrise cu cel puțin 6 luni mai înainte pe numele lor (§. 12).

Plenipotențiatul altui acționar trebuie să fie însuși acționar al institutului. Pe minoreni îi reprezintă tutorii; pe femeii bărbații lor; pe societăți, corporațiuni și institute le reprezintă plenipotențiații lor, cari pot fi și neacionari (§. 13).

Spre a înlesni participarea la adunarea generală și domnilor acționari din îndepărtare, am rugat pe on. direcțiunii dela „Albina“ (Sibiu), „Bihoreana“ (Oradea-mare), „Victoria“ (Arad), „Oravițana“ (Oravița), „Lugojana“ (Lugoj) și „Luceafărul“ (Vârșet) să ia în primire acții de ale institutului nostru — până la 28 Februarie a. c. ora 12 din zi.

ACTIVA.	(Coroane)	Bilanțul cu 31 Decembrie 1904.	(Coroane)	PASIVA.	
Cassa în număr		64,484-32		Capital de acții	560,000—
Cambii de bancă	1,401,542-58			Fond de rezervă general	90,000—
Cambii ipotocate	695,413—	2,096,955-58		Fond pentru diferență de curs	2,800—
Imprumuturi ipotocate		748,289-47		Fond de penziune	20,343-31
Imprumuturi de cont-curent		35,119-24		Depuneri spre fructificare	1,424,046-59
Imprumuturi pe efecte		4 690—		Cambii reescomptate	587,967—
Efecte proprii		50,772-49		Hipoteci cedate	302,451—
Realități		37,002-19		Interese tranzitoare	36,800-90
Cassa institutului		42,414-81		Dividende neridicate	340—
Mobilier	2,857-76			Contribuțiune după interesele capitalizate sem. II.	3,009-44
Amortizare de 10%	285-78	2,571-98		Diverse conturi creditoare	4,029-69
Cheque postal		1,535-43		Profit curat	73,384-28
Giro- și conturi corente		9,213-93			
Interese anticip. la reescompt și ipoteci cedate		7,019-46			
Interese restante		3,057-63			
Diverse conturi debitoare		2,045-68			
		3,105,172-21			3,105,172-21

DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Perdere.	(Coroane)	CREDIT.	
Interese la depuneri spre fructificare	59,815-19			Interese la cambii de bancă	108,994-95
Interese de reescompt	29,539-23			Interese la cambii ipotocate	45,724-44
Interese după ipoteci cedate	9,829-14	99,183-56		Interese după imprum. ipot.	45,646-97
Contrib. după int. la depun. spre fruct.	5,981-53			Interese după imprum. pe efecte	344-85
Contribuțiune erarială și comunală	6,330-54	12,312-07		Interese după imprum. de Cont-Curent	2,174-67
Salare		19,690-62		Provizione	6,434-92
Chirie și spese de cancelarie		6,210-60		Venitul realităților	1,789-12
10% amortizare din mobilier		285-78		Venitul casei institutului	2,028-45
Pretenziuni descrise		3,595-46		Venitul efectelor	1,524—
Profit curat		73,384-28			5,341-57
		214,662-37			214,662-37

Timișoara, la 31 Decembrie 1904.

Cărăbașiu m. p., director executiv.

Direcțiunea:

Miculescu m. p., contabil.

Theodorovits m. p., președinte.

Jonasiu m. p., v.-președinte.

Dr. Cosma m. p.

A. Creciunescu m. p.

Gherdan m. p.

Tempea m. p.

Pinciu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului, precum și cel al venitelor și sarcinelor, și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

Comitetul de reviziune:

Nr. 14. (1—1)

Dr. Traian Sincay m. p.

Dimitrie Buibas m. p.

George Breban m. p.

Vincentiu Petroviciu m. p.

„DOINA“, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „Doinei“, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, se invită prin aceasta în virtutea §-lui 13 al statutelor societății la

a IX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Câmpeni, Joi, în 9 Martie st. n. 1905, la 10 oare a. m., în localul institutului.

Obiectele:

1. Deschiderea și constituirea.
2. Prezentarea bilanțului anual, a raportului direcțiunii și a comitetului de supraveghiere; deciderea asupra lor.
3. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru direcțiune și a biletului de prezență al comisarului de zi pe anul 1905.
4. Alegerea direcțiunii pe un period de 6 ani.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe anul 1905.

Domnii acționari, cari în senzul statutelor voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu două zile înainte de adunarea generală pe lângă revers la cassa societății noastre, eventual la „Auraria“, cassă de credit, societate pe acții în Abrud.

Câmpeni, 28 Ianuarie 1905.

Direcțiunea.

Active — Vagyon. (Coroane)	Contul Bilanțului cu 31 Dec. 1904. — Mérleg-számla. (Coroane)	Pasive — Teher.	
Cassa — Készpénz	623.46	Capital — Részvénytőke	60,000—
Cambii — Váltok	321,696—	Depuneri spre fructificare — Betétek	424,829.97
Cambii cu asig. hip. — Jelzálogos váltok	149,686—	Reescompt — Vizleszámitolás	7,000—
Imprumut cu obligații — Kötvény kölcsön	997—	Interese transitoare — Átmeneti kamat	10,900.78
Imprumut cu ipotecă — Jelzálogos kölcsön	68,926—	Fond de rezervă — Tartalék alap	36,855.—
Efecte — Értékpapírok	19,900—	Fond de penziuni — Nyugdij alap	6,178—
		Profit curat — Tiszta nyereség	16,064.71
	561,828.46		561,828.46
Esíte — Kiadás. (Coroane)	Contul Profit și Perderi — Nyereség és Veszteség számla. (Coroane)	Intrate — Bevétel.	
Interese de reescompt — Vizleszámitolási kamat	361.32	Interese de escompt — Leszámitolási kamat	33,785.80
„ la depuneri — Betéti kamat	20,667.35	„ „ obligațiuni — Kötvény kamat	85.85
„ la fondul de rez. — Tartalék alap kamatok	1,755.—	„ „ ipotecă — Jelzálogos kölcsön kamat	2,979.80
„ la fondul de penz. — Nyugdij alap kamatok	350.—	„ „ întârziere — Késedelmi kamat	2,950.16
Dare — Adó	2,783.75	„ „ efecte — Érték papírok kamat	533.33
Dare după depuneri — Betéti kamat adó	2,066.74	Spese de manipulare — Kezelési költség	8,903.34
Spese — Kiadások	1,034.65	Competințe de seris — Illeték	1,253.24
Salare — Fizetések	4,200—	Taxe de transcriere — Atiratasi díj	156—
Marce de prezență — Jelenléti díjak	1,124—		
Chirie — Házbér	240—		
Profit curat — Tiszta nyereség	16,064.71		
	50,647.52		50,647.52

Câmpeni, în 31 Decembrie 1904.

Dr. Basiliu Preda m. p., director executiv.

Teodor Orlea m. p., contabil.

Membri în direcțiune:

Romul Furdui m. p., președinte.

Constantin Chothișel m. p.

Vasile Chirtop m. p.

Iuliu Poruțiu m. p.

Dr. Zosim Chirtop m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere către adunarea generală: Comitetul de supraveghiere al „Doinei“, institut de credit, societate pe acții în Câmpeni, examinând cărțile institutului, bilanțul, contul profitului și al perderilor, le-a aflat în ordine exactă, asemenea controlând administrarea afacerilor în decursul anului de gestiune expirat, precum și proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului curat, este de acord cu propunerea direcțiunii și propune a se da atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere absoluturul.

Câmpeni, 31 Ianuarie 1905.

A felügyelő bizottságnak évi jelentése a közgyűléshez: A „Doina“, topánfalvi hitelintézet részvénytársaság felügyelő bizottsága megvizsgálván az intézet könyveit, mérlegét, nyereség és veszteség számláját azokat teljes rendben találta, ugy szintén megvizsgálván az ügymenetet és az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó tervezetét, ezt magáévá teszi és indítványozza, hogy ugy az igazgatóságnak mint a felügyelő bizottságnak a felmentvény megadásáék.

Topánfalván, 1905. január hó 31-én.

Nr. 13. 1—1

Demetriu Goia m. p., elnök.

Ioan Todea m. p.

Iosif Gomboș m. p.

Corcheș M. George m. p.

Nicolau Cothișel m. p.

„**STEAUA**“
institut de credit și econ., soc. pe acții în Román-Petre.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit, societate pe acții „Steaua“, sunt invitați *) la a **VII-a adunare generală ordinară**, care se va ține în Román-Petre (Torontál-Petrovoselo) la 9 Martie st. n. 1905, după amiazi la orele 3, în localul institutului.

Obiectele de pertractat sunt:

1. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1904.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Revidarea „Bilanțului de încheiere“ și a Contului „Perdere și Profit“.
4. Stabilirea dividendei, împărțirea profitului curat și darea absoluturului.
5. Alegerea unui nou membru în direcțiune.
6. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere.
7. Sistemizarea salariului directorului executiv.
8. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.

*) Cei-ce doresc a lua parte la adunare sunt rugați a-și depune acțiunile lor la Cassa institutului, conform § 16 al statutelor institutului.

„**SEBEȘANA**“
institut de credit și economii, soc. pe acții în Sas-Sebeș.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Sebeșana“ societate pe acții în Sas-Sebeș, se invită prin aceasta conform §-ului 19 al statutelor societății la

a XVII-a adunare generală ordinară

ce se va ține în Sas-Sebeș la 14 Martie 1905 n. p. m. la 2 oare în localul institutului.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii și raport despre încheierea conturilor pe anul 1904.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Statorirea bilanțului și hotărâri asupra distribuției și solvării câștigului curat pe anul 1904.
4. Distribuția sumei destinate spre scopuri filantropice.
5. Fixarea marcelor de prezență.
6. Eventuale propuneri făcute conform §. 32 din statute.

Domnii acționari, cari în sensul §-lor 23 și 24 din statutele institutului voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt invitați a-și depune acțiunile și eventualele dovezi de plenipotență cel mult până în 13 Martie n. a. c. la 4 oare p. m. la cassa institutului.

Sas-Sebeș, în 28 Ianuarie 1905.

Nr. 16. (1—1)

Direcțiunea.

„**STEAUA**“, institut de credit și economii, societate pe acții în Román-Petre.

ACTIVA.	(Coroane)	Bilanțul cu 31 Decemvrie 1904.	(Coroane)	PASIVA.	
Cassa		4,162-65		Capital	32,000-—
Escont		202,464-41		Fond de rezervă	24,049-30
Hipotecă		29,727-—		Fond de rezervă special	1,000-—
Efecte		9,727-50		Fond de penziune	600-—
Acții		2,270-—		Depuneri	148,703-97
Mobilier	382-38			Reescont	27,360-—
20% amortizare	76-48	305-90		Dividende	98-—
Interese reesc. ant.		183-50		Interese transit. ant.	3,433-90
				Profit transpus	150-42
				Profit net pro 1904	11,445-37
		248,840-96			11,595-79
					248,840-96
DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Perdere.	(Coroane)	CREDIT.	
Interese de reescont		2,188-10		Interese escont.	22,707-90
Interese de depuneri		6,776-37		Interese hipotecare	2,745-92
Salare		2,064-—		Venite după efecte	196-78
Spese diverse		1,234-93		Profit transpus	150-42
Dare		1,142-44			
Dare după interese dep.		474-35			
Chirie		200-—			
Competințe		39-20			
Competințe după salare		9-36			
20% amortizare din mobilier		76-48			
Profit transpus	150-42				
Profit net	11,445-37	11,595-79			
		25,801-02			25,801-02

Román-Petre, 31 Decemvrie 1904.

Ioanichie Neagoie m. p., director executiv.

Nicolae Olariu m. p., contabil.

Membrii direcțiunii:

T. Jiocu m. p.

D. Popovici m. p.

A. Topal m. p.

A. Crăciun m. p.

Subsemnații membrii în comitetul de supraveghiere examinând conturile „Bilanț de încheiere“ și „Perdere și Profit“ și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în conzonanță numerică cu acestea și conform legilor și statutelor; deci propunem să se aproabe.

Román-Petre, în 29 Ianuarie 1905.

Nr. 15. (1—1)

Dr. A. Birescu m. p.

P. Crăciun m. p.

P. Stoica m. p.

S. Jiocu m. p.

„BIHOREANA“ institut de credit și economii, societate pe acții în Oradea-mare.**CONVOCARE.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Bihoreana“, soc. pe acții în Oradea-mare conform dispoziției §-lui 19 din statute, se invită la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Oradea-mare la 25 Februarie st. n. 1905 la 10 oare a. m. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt următoarele :

1. Alegerea a trei membri pentru verificarea procesului verbal și a trei scrutinători pentru actul de alegere.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul comitetului de reviziune despre examinarea contului anual, a bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului.
4. Stabilirea bilanțului anual și deliberare asupra împărțirii profitului.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1905.
6. Determinarea scopului spre care, la propunerea direcțiunii, este a se întrebuința suma amintită în §-ul 61 pct. f.
7. Alegerea a 5 membri în direcțiune.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la următoarele dispoziții din statute.

§. 24. Pentru folosirea dreptului de vot se recere, ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiilor sale în cărțile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și cu una zi înainte de aceasta să depună pe lângă revers la direcțiunea institutului, respective la locurile designate de direcțiune, acțiunile sale, eventual și dovezile de plenipotență.

Acțiunile depuse la locurile designate de direcțiune se vor lua în considerare numai încât reversul despre depunere, cel mult în ziua premergătoare adunării generale s'a depus la institut.

În legătură cu dispozițiile §-lui 24 din statute, avem onoare a notifica, că în ședința plenară ținută la 24 Ianuarie 1905 pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și edarea documentelor despre depunere, s'a designat în acest an, respective au fost rugate institutele „Albina“, „Victoria“, „Silvania“, „Economul“, „Oraviciana“, „Patria“ și „Timișana“.

Oradea-mare, 24 Ianuarie 1905.

Direcțiunea institutului.

ACTIVA.	(Coroane)	Bilanțul cu 31 Decembrie 1904.	(Coroane)	PASIVA.	
Casa în număr		48,429.17		Capital social	600,000.—
Giro-conto la Banca Austro-Ung.		1,571.45		Fondul de rezervă *)	52,595.22
Casa de păstrare poștală reg. ung.		200.—		Fondul de rezervă pentru perderi	3,500.—
Cambii de bancă		1,955,339.71		Fondul de rezervă pentru perderi la efecte	246.—
Credite hipotecare		307,857.—		Fondul de penziune	8,369.77
Credite de cont-curent		52,389.42		Depuneri spre fructificare	1,317,992.23
Credite pe efecte		7,758.—		Cambii reescomptate	343,466.—
Credite personale		13,409.—		Depozite de casă	7,627.09
Efecte proprii		19,592.—		Dividende neridicate	1,190.—
Imobile		12,383.20		Saldul intereselor tranzitoare	25,921.82
Mobilier	4,952.70			Profit transportat din 1903	553.77
10% descriere	495.27	4,457.43		Profit net	64,329.68
Diverse conturi debitoare		2,405.20			
		2,425,791.58			2,425,791.58

*) cu dotațiunea proiectată se urcă la 67,000 coroane.

DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Perdere.	(Coroane)	CREDIT.	
4% interese la fondul de rezervă		2,034.04		Profit transportat din 1903	553.77
Interese de reescont		7,362.42		Interese dela cambii de bancă	151,652.89
Interese după depuneri		56,009.87		dela credite hipotecare	23,502.53
10% dare după interese de depuneri		5,600.99		dela credite pe efecte	693.73
Contribuție		13,976.10		dela credite personale	1,042.79
Salare		18,149.98		dela credite de cont-curent	2,907.14
Spese curente (tip., porțo, luminat, încălzit, telefon, etc.)		9,695.68		dela capitale elocate la alte inst. (70% seut. de dare)	127.57
Chirie		1,576.04		Provizioane	1,821.28
Marce de prezență		3,255.—		Venitul imobilelor (seutite de dare)	178.96
Descrieri		858.09		Interese după efecte proprii (seut. de dare)	691.—
Profit transportat din 1903	553.77			S'a încasat din pretenziuni descrise	230.—
Profit net	64,329.68	64,883.45			
		183,401.66			183,401.66

Oradea-mare, 31 Decembrie 1904.

Dr. Coriolan Pap m. p., dir. exec.

Iosif Diamandi m. p., prim-contabil.

Direcțiunea:

Iosif Vulcan m. p., prez. Nicolau Zigre m. p., v-prez. Iosif Roman m. p. Andrei Horvath m. p.
Moise Nyes m. p. Antoniu Palladi m. p. Iosif Moldovan m. p. Petru Pântya m. p. Dr. Nicolau Popovici m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Nr. 11. (1—1)

Oradea-mare, 25 Ianuarie 1905.

Toma Păcala m. p., prezid. Samuil Ciceronescu m. p. Sava Raicu m. p. Petru Popescu m. p. Dr Florian Duma m. p.

„SENTINELA“, institut de economii și credit ca soc. pe acții în Satul-nou (Réva-Ujfalú).

ACTIVA.	(Coroane)	Bilanț cu 31 Decembrie 1904.		(Coroane)	PASIVA.
Casa în număr		10,659·84		Capital de acții: 800 buc. à K 100	80,000·—
Bonuri la banca austro-ungară	618·04			Fondul de rezervă	53,000·—
la casa de păstr. postală r. u.	383·24			Fond de rezervă disp. p. e. p.	11,627·88
la alte bănci	198·99	1,200·27		Fond de penziune	6,000·—
Efecte proprii:				Fond cultural filantropic	1,690·—
efecte publice notate la bursă*)	14,910·—			Depuneri spre fructificare	393,810·54
acții dela diferite bănci	3,660·—	18,570·—		Reescompt (230 buc.)	106,115·—
Cambii escomptate (2564 buc.)**)		520,270·88		Imprum. ipot. redete	2,120·—
Imprumuturi ipotecare		91,693·—		Depozite de cassă	5,020·20
Lombard (avansuri pe efecte)		1,391·—		Cauțiuni (direcțiunea, comitet și funcț.)	8,600·11
Avansuri pe marfă (cereale)		41,260·—		Dividendă neridicată	192·—
Cont-curent		4,462·47		Masa studenților din p. Panciova	458·99
Casa proprie Nr. 814		4,800·—		Interese tranzitoare anticipate	9,874·68
Mobilierul	1,805·40			Diverse conturi creditoare	1,279·58
10% amortizare	180·54	1,624·86		Profit transpus din anul 1903	697·16
Efecte cautiunilor		8,600·11		Profit net în anul 1904	27,834·83
Efectele mesei studenților d. p. D.		204·70			28,531·99
Diverse conturi debitoare		1,488·21			
Interese restante		2,095·63			
		708,320·97			708,320·97

*) din aceste K 10,000·— papire de stat. — **) din aceste 254 bucăți K 97,712 cu acop. ipot.

DEBIT.	(Coroane)	Contul Profit și Pierdere.		(Coroane)	CREDIT.
Interese după depuneri	18,800·72			Interese de escompt	52,960·05
de reescompt	4,378·85			hipotecare	6,510·79
după împrumuturi ipotecare cedate	117·65	23,297·22		după avansuri pe marfă	4,432·01
Contribuție directă	3,384·75			de lombard	201·92
comunală	1,098·36			de Cont-curent	302·03
10% după interese de depuneri	1,798·71	6,281·82		Profit transpus din anul 1903:	64,406·80
Spese de cancelarie (lemne, luminat, tipărit etc).		2,346·77		Prodiversi: interese dela papirele de stat	
Porto postal		678·86		(libere de dare)	200·—
Salariu și relut de cortel		5,304·49		profit de curs la efectele notate la bursă	105·—
Amortizare din mobilier		180·54		diverse venite	1,450·87
Competințe de timbru:					1,755·87
după salariu	19·12				
după tantiemă	19·88				
după dividendă	20·80				
după mandate de plătire	77·84	137·64			
Marce de prezență		100·50			
Profit transpus din anul 1903	697·16				
Profit net în anul 1904	27,834·83	28,531·99			
		66,859·83			66,859·83

Satul-nou, în 31 Decembrie 1905.

P. Stoica m. p., dir. exec.

Petru Negru m. p., cassar.

Traian I. Marcu m. p., contabil.

Direcțiunea:

Dr. A. Birescu m. p.

Damian Popescu m. p.

St. Popa m. p.

Z. Gașpar m. p.

St. Negru m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine deplină și corecte.

Satul-nou, în 25 Ianuarie 1905.

Comitetul de supraveghiere:

Ioane Gașpar m. p., prez. Ilie Bojin m. p. Adam Magiar m. p. Ioan Roșiu m. p. Nicolae Popoviciu m. p. Teodor Petrișor m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere către adunarea generală.

Nr. 10. (1-1)

Onorată adunare generală!

Examinând registrele, bilanțul și contul profitului și al pierderilor, le-am aflat în cea mai bună ordine. Controlând și administrarea în decursul anului, precum și propunerile direcțiunii în privința împărțirii profitului curat, suntem de acord cu acelea și propunem a se da direcțiunii și comitetului de supraveghiere absolutul.

Satul-nou, în 25 Ianuarie 1905.

Comitetul de supraveghiere.